

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

In sfârșit, mărturisesc...

(*) In sfârșit mărturisesc și ziarele ungu-
rești, că în străinătate ungușimea este nu
se poate mai rău descrisă. Zadarnic s'a fă-
cut sgomot în jurul câte unui comunicat,
strecurat de biroul de presă maghiar în
presa străină, adevărul cel mare nu se mai
poate ascunde: cele două lovituri din ur-
mă, comunicatul din »Morning-Post« și
scrisoarea marelui poet Björnson, a silit
presa maghiară să se dea bătută, să mărtu-
risească adevărul.

»Budapesti Hirlap« (numărul dela 15
c.) se ocupă pe o pagină întreagă cu eșe-
cul suferit. Numai că, potrivit tradiției,
în loc să mărturisească adevăratele motive,
o ia razna și caută să convingă opinia pu-
blică maghiară că e — *calomnie* la mijloc.
Două state: imperiul turcesc și regatul un-
gar sunt mereu calomniate în străinătate,
scrie dr. Jancsó Benedek. Pe bieții turci îi
calomniază naționalitățile creștine d'acolo,
iar pe unguri păgânii de noi, naționalitățile!

Pe când guvernul unguresc nu-și bate de
loc capul cu informarea *exactă* a străină-
tății, p'atunci naționalitățile lucrează pe ca-
pete în străinătate, — zice specialistul ma-
ghiar în ale chestiei de naționalități.

Fără a reflecta la partea ce ne privește,
întrebăm numai: cum se poate formula o
așa acuză la adresa lui — Apponyi, în pro-
priul său organ? Cum adică: Apponyi,
care ca opozant a cutrierat până și Europa
pentru a face reclamă ungușilor, de când
e la putere să fi neglijat a-și apăra, în

străinătate, neamul »atacat de naționali-
tăți« ! ?

Nu mai suferă adică îndoială: »Budapesti
Hirlap« vizează de-a-dreptul pe Apponyi.

Scrie anume:

»De ce Björnson consideră pe Apponyi opri-
mator mizerabil al slovacilor? De aceea, pen-
tră pe vremea, când era la rând proiectul școlar,
grămezi de cărți, broșuri reviste și articole de
ziare vesteau cum prin această lege Apponyi vrea
să i despoaie de limbă pe slovaci, români, sârbi
și germani. S'au îngrijit și de aceea, ca Björnson
și alți bărbați cu el să citească susamintitele
produse literare. Ingrijitu-s'a însă oarecineva la
noi — fie chiar Apponyi — cu dovezi bine gru-
pate, persoane bine pregătite, să convingă stră-
nătatea că prin această lege Apponyi a dat un
avânt atât de mare culturii naționalităților, cât
politica naționalităților în toată vieța ei nici mă-
car nu va încerca? Că Apponyi pentru asta ar
merita nu ofense, ci recunoștință din partea na-
ționalităților, alui Björnson și a altor bărbați pio-
neri culturali, de asta nu s'a îngrijit nimeni. Să
nu ne supărăm deci pe redactorul lui »Morning-
Post«, nici pe Björnson, căci greșala zace mai
mult în noi, decât în ei!»

Iar drept — concluzie:

»Este o întreagă mică gardă de publiciști mai
bătrâni și mai tineri, cari într'adevăr, în literatura
străină ar putea face mari servicii cauzei ungu-
rești, dacă din partea guvernului ar fi împăr-
șiți de un mic sprijin moral«.

Unul dintre cei mai cunoscuți, Pázmándy
(din »vechea gardă«) se și recomandă, în
acelaș număr, al numelui ziar, sperând și
el pe unguri, precum că:

»Nu mai poate fi îndoială: stăm (ungurii) în
fața unei tabere dușmane bine organizate și având
cu îmbelșugare și de cele materiale, tabere ale

căror membrii își împart bine rolurile și terenul
de activitate«.

Și mai la vale, după ce povestește de glo-
ria, pe care Apponyi a câștigat-o ungușimei
în străinătate, după ce acuză diplomația au-
stro-ungară că nu-și bate capul cu intere-
sele ungușilor, scrie:

»Naționalitățile ne calomniază sistematic în Eu-
ropa întreagă. În locurile mai principale (în agenții
permanente (ajutați îndeosebi de Ligă). Studenții
sași de la universitățile din Germania toți sunt
contra noastră. Agitatorii naționaliști s'au încuibat
în toate redacțiile din străinătate. Un Korodi
Lutz în Berlin, un Fleva în Roma, un Laveley în
Paris. (Și după ce spune, că toți aceștia calomniază,
că situația este intolerabilă, că dușmanii ungușilor
sporesc iar amicii se răresc, termină:) A bătut
ora douăsprezece — să nu chelălăim, ci să fa-
cem: Talpra magyar!«

E calomnie deci, că întreg poporul ro-
mân, în frunte cu prelații și deputații, au
protestat contra proiectului de lege alui
Apponyi, e minciună că noi ne-am cunoaște
mai bine interesele culturale decât Apponyi,
e calomnie că fruntașul sas Korodi s'a re-
fugiat la Berlin pentru a scăpa de prigo-
niri politice, e minciună ce s'a scris despre
bravura dela Pánade a honvezilor, sunt
scornituri grămada de procese politice in-
tentate presei românești și la Seghedin
nu-i, nici n'a fost întemnițat niciodată ro-
mân, sârb ori slovac!

Desigur!

Nu rămâne, dar, decât ca guvernul să
ajute »garda de bătrâni și tineri publiciști«
să spulbere aceste infamii — naționaliste.

Am întrebă însă pe d-nii Jancsó și Páz-

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„Convorbiri de Luni“.

— Căminul. —

In Oberland.

Asfințitul aprinde codrii sunători ai munților.
Thunsee arde. Fiuoare de flăcări se topesc pe
vârfurile ghețarilor și în talanga vacilor, cari co-
boară domol prin florile pajistei, către ograda
caselor de lemn la Interlaken, țărani de pe Jung-
frau se întorc cu seara la cămin.

In frumoase zile de vară i-am văzut mângâin-
du-și vițeii, luând cina, pregătind o vânatoare,
fluerând un ranz, laolaltă în cămin, povestind
copiilor miracolul din Blumlisalp, legenda pe-
lerinilor din Unspunnen, ori cetind din Schiller
sau din cronicile elvețiene.

In dulcea pace a căminului lor, am văzut rân-
duiala și toată poezia patimei romantice: cornul
și pușca în părete, gravuri după Calame, lăicere
cu oale de Thun, tipsii de argint cu scene de
ospățuri vechi, coarne de cerb în spinarea ușei,
mantaua de piele de capră atârnată de grindă,
rodanul Margaretei lângă vatră, Toepffer și țitera
pe masă și săpată în lemn, statua eroului din
Aldorf.

Acesta e căminul elvețian și acum când mă
duc cu gândul la adevărata casă a Elveției în-
lăuntrul căreia mamele își leagă copii cu cân-
tece naționale, înțeleg și simt patria frumoasă a
celui mai liber popor, cu legenda celui mai su-
blim erou.

Nu căutați căminul popoarelor în capricioasele

palate de marmură și de cristal ale feudalismu-
lui modern, ori în uriașele castele ale seniorilor
din veacul nostru. El e la țară. Acolo e adevă-
rata casă a unui popor.

In satul revărsat pe o vale, în câmp, alături
de codru, la margine de stepă, pe țarm de ocean,
sub ramuri, ori acățat pe stânci ca un cuib de
rândunică, căminul ne descoperă pretutindeni
adevărata istorie națională a unui popor. El zu-
grăvește vrednicia sufletească a neamurilor.

La vatra căminului, în dulcea evlavie a lăun-
trului crește floarea iubirei de patrie, acolo să-
lăsluiesc muncitorii și lucrătorii popoarelor, marii
ceitori de mâne ai universului.

Din căminul acesta au ieșit vrednicii mântui-
tori ai noroadelor și însuși Cel ce a pățimit și a
murit pe cruce pentru mântuirea lumii întregi.

Când vreau să cunosc un popor îi cercetez
căminul și atunci caut într'ânsul simbolul cre-
dinței, al sentimentului și al artei naționale și
atunci Pictet de Hoogh, von Ostade, Schaeken,
Gérard Dow și Rembrandt, marele Rembrandt
îmi vor descoperi casa olandeză cu poporul cel
mai unit și mai vrednic din lume, simbolul ade-
văratului cămin omenesc.

Așa-și păzesc ei căminele, cum păziau piticii
vrăjitele comori din basme.

Și cine nu se înfioară la gândul teribilelor
războaie, cari distrug sălaşurile și vieța oame-
nilor.

Ah! vremurile de bejenie în țara noastră, când
poporul călcat de sălbaticе oarde își strângea
casa în căruțe acoperite și pornia spre ascunză-
tori de munți, ori trecea la adăpost peste ho-
tare, în alarmă de cornuri, în flăcările satelor

aprinse, în vuetul apelor otrăvite, în volbura co-
piilor și mamelor speriate.

Și totuși ce podoabă pentru acest popor al
suferinței, ce salbă de mândrie pentru bietul ro-
mân, ca căminul lui!

Eu sunt român: strămoșii mei au trăit în
preajma unei ruine domnești din Argeș și cu-
nosc căminul românesc de pretutindeni: casa
aceea albă ca păharul, cu pridvor de flori, ori
cu prispă caldă de lut, cu ograda încinsă de
nuiele și uneori cu barza pe coperiș. În lăuntru
podoabe ca într'o cămăruță de craiu. Pânze cu
grădini de flori, risipite pe pereți, peste cadre,
la icoane, deasupra meselor, peste tronuri, peste
paturi, velințe migăloase, chilimuri vii ca o pa-
jiște de flori, ulcioare, fluere, cohale, căzi, bli-
duri, oale smălțuite pe polițe, zestrea fetei pe
ladă, ouă încondeiate cu chenaruri de arabescuri
maure, deasupra patului o pușcă veche, vre-un
hanger, pistoale turcești, o icoană rusească la
răsărit cu salbă de galbeni împărătești ori vene-
tici, furca, vârtelnița, dumitrițe și mușcată la fe-
restre, Alexandru Makedon ori Psaltirea pe masă
și fata frumoasă în borangic și aur prinsă în
meterezele războiului țese în pânza unui cântec
jale multă și iubire. Mama-i prinsă cu ale casei.
Prâslea paște vițelușa pe o colnice, iar tatăl lip-
sește... A plecat de mult și mama se tot uită
lung pe drumul satului. La apus se strâng nori
de jeratic, zarea se încinge, dogorește și din
când în când vine vuet ca de apă mare și nu
se știe de e vântul ori eoul răsmeriței tur-
cești...

Unde e artistul care să-mi prindă sublima
icoană?

mândy: va fi destul pentru asta numai spriginul moral al guvernului?

Nu prea credem!

Credem însă și subscriem afirmarea dlui Jancsó despre »uimitoarea asemănare de rudenie dintre cârmuirea turcească și cea ungurească«...

Cu adevărat — înrudire, nu se poate mai de aproape. Cu un Pânade nici chiar turcii nu se pot mândri. Tot așa, în ce privește libertatea confesională și culturală, Apponyi l-a dat gata pe ori care — vizir; Kossuth ar putea fi mufti în ori care vilaiet și isprăvurile săvârșite de Polónyi zadarnic ar încerca să le imite vre-un pașă turcesc.

Iar ca actuala ocârmuire să persiste în vechile deprinderi și nici în privința asta să nu se lase învinsă de — turci, — se îngrijește presa maghiară, care în loc de a trage cuvenitele învățăminte din ostilitatea străinătății, îndemnând guvernul să-și îndrepteze moravurile, imbată și pe guvern și opinia publică maghiară, susținând că toate relele cunoscute în străinătate, sunt — calomniile!... Un »oarecare sprigin moral« (?) celor din »garda bătrână și tinăra«, — și calomniile vor dispărea.

Parcă lumea se poate îmbătă cu apă rece!...

S'a isprăvit, d-lor din »gardă«, cu gogoșii patriotici!

Transacțiunea. Tratatul în chestia transacțiunii s'au întrerupt numai pentru ziua de ieri. Se afirmă, că ele se continuă astăzi și se vor termina în cel mai scurt timp. Unele ziare sunt informate, că guvernul ungar se va învoi să propună în camera urcarea cvotei.

A. S. R. Principele Ferdinand al Bulgariei a adresat cu ocazia serbărilor pentru inaugurarea monumentului ridicat în memoria țarului Alexandru II, o telegramă de omagii M. S. Regelui României.

Politica de „gheșeft“.

Așa numește un șvab din Timișoara politica sașilor. Cunoaștem și noi destul de bine oportunismul sașilor, atașarea lor de cei puternici, de maghiari, intrigând din răsuputeri împotriva noastră.

În ziarul »Wiener Deutsche Zeitung« nu de mult a apărut un articol al unui șvab bănățean, care își spune judecata critică asupra politicii sășești, cu doi bani în trei pungii.

Iată acest interesant articol, în principalele părți ale lui:

Sașii din Transilvania, dupăcum se pare, nu se sinchiesc de loc de împrejurarea, că stând în tabăra coaliției maghiare, produc asupra tuturor germanilor conștii din străinătate o impresie deprimătoare. Și această impresie nu vor putea-o șterge încercările lor de explicare și de scuze. Ținuta sașilor e, ce e drept, precaută, dar e de tot egoistă și nenațională. Până când își ferb ei supă la focul șovinismului maghiar, până atunci mai mult de 2 milioane germani din Ungaria sunt osândiți să-și vadă peirea.

Acest fapt curios are desigur lipsă de explicație, de lămurire. Această lămurire însă n'o va da nici un sas, ci va trebui dată de un german din Ungaria. E într'adevăr curios, că între aceste două națiuni e așa de mare prăpastia.

Sasul se simte întotdeauna numai sas, și din partea maghiarilor și românilor nu e numit niciodată german, ci totdeauna sas. Nici când nu s'a simțit el solidar cu ceilalți germani ai Ungariei, ci pururi și a văzut de drumul său, căci fiind protestant el s'a simțit organizat bisericește, câtă vreme ceilalți germani ai Ungariei (cu excepțiunea unei grupe mici din Ungaria-de-Nord) sunt exclusiv catolici. Sașii numără 200.000 suflete, nemții catolici 2 milioane în Ungaria. Sașii locuiesc pe un teritoriu compact, nemții catolici sunt împrăștiați în toată țara. Ei sunt lipsiți de conducători, căci preoțimea catolică a Ungariei e adăpată de șovinismul unguresc, iar învățătorii plutesc în aceeași apă. Inteligența germanilor catolici din Ungaria e de veacuri pusă în serviciul maghiarismului și germanii nu posedă nici o școală medie. Școlile lor populare încă sunt date pierzării. Din contră, sașii și-au susținut școlile lor populare și medii până în ziua de azi.

Adevărat, pentru aceasta merită toată lauda. Dar sașii sunt așa zișii germani de lucș ai maghiarilor! Sunt foarte potriviți ca paravan pentru

toate volniciile maghiare. Două milioane de nemți sunt folosiți ca să îngrășe națiunea, iar 200.000 sunt păstrați de model.

Ar fi mare nedreptate dacă am învinui numai pe sași și i-am face responsabili pentru aceste stări. Dar că o bună parte din vină, care din zi în zi devine tot mai mare, li-se poate cu drept cuvânt atribui lor, nu mai încapă nici o îndoială.

Câtă vreme mișcarea națională în Ungaria crește mereu și românii, slovacii și sârbii luptă pentru drepturile lor naturale, ba chiar și cei 500.000 de șvabi bănățeni se trezesc în conștiința lor națională, până atunci sașii poartă o politică de gheșeft și merg mână în mână cu ungurii.

Au dăruit chiar un mandat de al lor din Brașov unui secretar de stat (lui Szterényi) pentru a se pune bine cu guvernul. Și li-s'a și răsplătit. Li-s'au făcut diferite concesiuni, chiar și în noua lege școlară. Se înțelege, că numai lor, sașilor, nu și nemților din Ungaria.

Pentru primadată s'a format în Ungaria, după alegerile din urmă, un partid național. Numai cu 25 bărbați. Sașii cu cele 13 mandate ale lor nu s'au aliat acestui grup, ci partidului constituțional al lui Andrassy. Din această cauză a întrelăsat de a se alia vr'un neamț din Ungaria partidului național.

În momentul decisiv le-a lipsit sașilor curajul, ca să deie un exemplu. Și astfel s'a ajuns acolo, că maghiarii nici n'au voit să recunoască grupul naționalităților ca partid politic. Aceasta nu s'ar fi putut întâmpla, dacă și sașii s'ar fi alăturat naționalităților. Cel puțin nu s'ar fi putut întâmpla, fără provocarea unui scandal european, fără a păgubi în mod simțitor reputațiunea maghiară în Europa.

De o astfel de rușine i-a scăpat sașii pe maghiari, pentruce li-se și mulțumește. Foarte cuminte, foarte precaut; dar e *nemțește*? Mă îndoiesc.

Ceeace câștigă sașii e numai spre binele unei foarte mici clice a germanismului din Ungaria, niciodată spre binele întregului. Trebuie spus odată lucrul acesta clar, pentruca lumea să fie bine informată. Nici când nu va cere sasul ceva pentru un alt german, ci numai pentru sine. El vrea să trăiască ca »sas«, fără a gusta din pâinea amară a opoziției.

Și tocmai pentru aceasta e sasul cel mai înverșunat dușman al votului universal în Ungaria. El va merge în acest punct cu clica oligarhică maghiară mână în mână. Dacă li-se vor asigura sașilor mandatele lor, ei vor vota orice volnicie adusă față de naționalitățile din Ungaria. Sasul nicicând nu-și va strică de dragul altuia, prietinia cu maghiarul.

Și eu mi-am petrecut vieța în acest cămin: amintiri, iubire, credinți, jertfe, cântece, o lume zace acolo, ca într'o raclă veche, cenușa unui sfânt.

Cele mai dulci desfătări sufletul nostru le-a gustat în dulcea pace a căminului. Acolo se toarce firul vrăjii al copilăriei, acolo ne-au cântat mamele și ne-au învățat frumos, acolo ne-au povestit bătrânii întâmplările și jertfele călătorilor vestiți, acolo am ascultat poveștile, despre craii cu steme, despre cerbii cu coarne de aur, despre caii nădravani, ori despre pălatele vrăjite cu Feți Frumoși și Consânzene, acolo am celit cărțile copilăriei și ne speriam bunicii cu turcii și căpcăunii Crimului, acolo auziam pe bietul moșu, mormăind pe nas sub hangerul de sub perete »axionul Floriilor«, acolo am învățat cântarea bătrânească a »Oprișanului« și balada »Mioriței«, acolo adormeam cu gândul la țările magice din basme și visam norocul patriei.

Ce inimă n'a tremurat de dulcile plăceri ale căminului...

Vine primăvara și din prag cu mâna streășină la frunte, ne uităm în limpezimea nemărginitului albastru, la dulcii oaspeți ai câmpiei. Rândunicile și berzele vin cu soarele Africe și noi le primim cu lacrimi de duioșie. Codrii albi, se pleacă sub povara florilor. Un vrăjitor tainic a presărat pietre scumpe pe pajiști și în grădini. Apele sună. Cucul mângăie singurătatea și în lumina dulce a naturii, crăiasa primăverii deschide inimii izvor de melodie.

Vine vara și căsuța albă rade veselă de belșugul lunilor ei.

Apoi, lacrimă de călătorele, cari pleacă și căutam pe fereastra căminului la auzul toamnei de pe copaci, la apusurile de sânge, la fuioarele de nori, cari pâlpea ca o purpură aprinsă și ia stolurile de corbi, cari aduc iarna peste împărăția amorțitelor câmpuri.

Și atunci — ce icoană dulce! — cu madona casei lângă tine, cu copiii pe genunchi, în jurul cătorva suflete senine, să stai la vatră înaintea focului primitor cu o carte veche de povești, cu călătoriile romantice ale lui Cock sau Gulliver ori cu cronicile bătrâne ale patriei și afară vântul, marea, plânsul șgomotos al codrilor, lătratul cânilor, ori sunetul depărtat al cornului.

Atunci zâne și pajeri, crai cu coifuri argintate, simzienele și truverii din basme vin în juru-ne la focul din cămin ca ingerii miracolului din San Diego, în vestitul tablou al lui Murillo.

Și așa eu gust farmecul vieții patriarhale și înțeleg puterea căminului asupra oamenilor de geniu, înduioșarea lui Goethe pentru căsuța bătrânească din Frankfurt, înțeleg lacrimile lui Shakespeare pentru căminul vechiu din Stratford, știu de ce Deffreger și Rembrandt își iubiră așa de mult cereștile căminuri.

Patria mea e casa mea.

Ea e corabia de adăpost pe răsăritele valuri ale oceanului omenesc.

Sfânt cămin al inimii mele, cine știe să guste farmecul tău are cheia de aur care deschide comoara pământestei fericiri...

Gh. D. Mugur.

DESPRE HAȘDEU.

Cu prilejul trecerii la cele eterne alui Hașdeu, presa din România a publicat elogioase articole. Dintr'un articol apărut în »Voința Națională« și scris de profesorul distins C. Banu, scoatem următoarele:

Sosit la Iași într'un timp când mișcarea culturală, susținută mai înainte de personalități ca Bălcescu, Laurian și Kogălniceanu, începea să lincezească, Hașdeu prinse de îndată să desfășure o activitate remarcabilă, dând la lumină, rând pe rând, reviste de o durată efemeră, dar pe cari le mântui din valul uitării prin studiile și prin publicațiile sale de documente. În prima perioadă a activității sale, în afară de politică și de literatură, Hașdeu își impuse numele în domeniul istoriei naționale, în care »Arhiva Istorică« infățișă pentru întâia oară la noi un belșug de materiale istorice, excelent publicate, — temele solide a istoriei culturale, — iar »Istoria Critică« surprindea prin bogăția izvoarelor și prin noutatea îndrăzneată a perspectivelor. Atras din ce în ce mai mult pe tărâmul filologiei, Hașdeu părăsește apoi studiile istorice — un îndemn postum, cum credea dânsul, dela tată-său, care visase cândva un dicționar științific al limbii române. În domeniul lingvisticii »Cuventele den bețrani«, operă de o erudițiune și de o pătrundere ce au rămas fără de seamă până astăzi, și »Magnum Etymologicum«, sfortare titanică a unui spirit pentru care marginile omenestii erau necunoscute, îi atraseră lui Hașdeu nu numai recunoașterea ne mai discutată a compa-

Clica săsească din Ardeal n'are nici în clin nici în mănec cu totalitatea nemților din Ungaria, dar nici nu voiește să aibă. N'are lipsă de ajutor, de mântuire, de sprijinul moral din afară.

Noi, ceilalți nemți însă avem lipsă de interesarea tuturor cercurilor conștii germane ale marelui popor german. *Cei, cari ne-ar putea conduce, merg cu maghiarii.* Tinerimea noastră e prin școale maghiarizată, preoțimea noastră e crescută în spirit maghiar șovinist, asemenea și învățătorimea noastră. *Poporul german din Ungaria stă singur.*

Noi, ceilalți germani nu vom putea merge nici odată alături de sașii, noi vom putea străbate în politică numai contra intereselor lor. Dările de seamă, ținute în spirit evlavios-pastoral ale precauțiilor, prea precauțiilor deputați sași, nu ne pot ajuta nouă celorlalți nimica.

»Kronstädter Zeitung«, răspunzând învinuirilor de mai sus, afirmă că acest atac se îndreaptă nu numai asupra politicii săsești, ci și asupra sentimentului lor național, și aceasta este cauza pentru care răspunde. Altfel, scrie numitul ziar, ne-ar fi lăsat indiferenți acest atac.

În primul rând i-se impută autorului articolului din ziarul vienez, că nu cunoaște împrejurările! »Dorim ca și afară de noi să existe asemenea egoiști (ca noi), atunci altcum ar sta germanismul în Ungaria. Ar trebui abandonat acest egoism numai atunci, dacă el ar fi spre paguba altora, dacă propriile favoruri ar fi răscumpărate cu defavorurile altora«.

Intrarea sașilor în partidul constituțional o atribuie ziarul din Brașov împrejurării, că ei au importante puncte de atingere cu acest partid. Și sașii stau, ca și acest partid, pe bază 67-istă, precum atestă programul lor, cunoscut de mulți ani. »Cu noi grupul naționalităților, continuă ziarul, tot atât de puțin ar fi fost recunoscut ca partid, tot așa de bine ar fi fost huiduit cum s'a întâmplat și cu noi înainte cu câțiva ani, fără ca Europa să se fi sinchisit«.

Iată acum părerea sașilor despre dreptul de vot obștesc:

»Noi suntem de părerea, că dreptul sufragiului universal este o universală ne-

dreptate. Ceice prestează țării mai mult (în muncă, inteligență, dări) pot și pretinde, să aibă o influință mai mare asupra soartei patriei; dacă însă ceice oferă țării puțin ori nimic (nu totdeauna din vina lor) vor fi egal îndreptățiți politicește, atunci în tot cazul se face o nedreptate politică«. Aceasta e convingerea sașilor. Să-i lăsăm să se fericească cu ea, căci nu face pentru ei, să înșirăm contraargumentele.

De cealaltă acuză, că nu se expun pentru germanism, tot așa de ieftin se achită ziarul săsesc.

Rămâne mai presus de orice îndoială, că sașii sunt oportuniști, egoiști și fac politică de gheșeft. Iar dacă au dreptate, din punctul lor de vedere, e un semn trist acesta, desigur pentru ei.

Din România.

D. C. B. Penescu, deputat și prim efor al episcopiei s. Spiridon din Iași care se află la Iași, va sosi în ziua de 3 Septembrie c. la Slănic (Moldova), unde va organiza un banchet în onoarea membrilor congresului petrolifer, cari vor vizita, după cum s'a anunțat regiunile petrolifere din Bacău și băile Slănic.

Banchetul va avea loc în sala mare a Casinoului și se va da în ziua de 4 Sept.

Elogii pentru România. Al treilea congres internațional de petrol s'a închis ieri cu aceeași solemnitate, cu care fusese deschis cu opt zile înainte și cu rezultatele neașteptate sub toate raporturile.

Nu este în căderea noastră să discutăm și să comentăm rezultatele științifice ale acestui congres, nici să ne întindem asupra rezultatelor comerciale, la cari se așteaptă multe spirite speculative. Dar nu ne putem opri să nu relevăm partea morală a congresului, care nu este decât un imn de elogii la adresa țării noastre.

Cei mai mari savanți în lumea întreagă în materie de petrol, dnii dr. Engler, profesor la universitatea din Berlin și dr. Hoefler, profesor la Academia de mine din Leoben și dr. Day delegatul statelor unite ale Americii, au recunoscut atât în conferențele ce le-au ținut, în discuțiunile ce au urmat în secțiunile congresului, în toatele ce le-au ridicat, cât și în conversații particulare, că nici un stat din lume n'a făcut atâtea jertfe

ca statul român pentru cercetări și studii științifice privitoare la petrol.

Ancheta ordonată la consulatul austro-ungar din Galați de către ministerul de externe din Viena în privința răului tratament al lucrătorilor dela docurile și dela fabrica de cherestea de lângă docuri, s'a terminat.

Rezultatul anchetei este că toate știrile publicate de ziarele din Budapesta sunt false și tendențioase.

Nici unui lucrător nu i-s'a refuzat protecția consulatului. Vice-consulul Hachmann a intervenit în mai multe rânduri la dl I. Atanasu, prefectul județului, în favoarea unora din ei, întâmpinând cea mai mare corectitudine și bună-voință.

Raportul asupra anchetei mai constată, că poliția din Galați a procedat corect față de toți lucrătorii greviști.

Băile Slănic. Miercuri 29 August curent s'au închis băile de hidroterapie din Slănic (Moldova).

Numărul celor cari în acest an s'au folosit de aceste băi a fost de aproape 5000 persoane.

Băile calde de sare din hotelul Racovița, vor mai funcționa până pe 5 Septembrie c., din cauză că numărul vizitatorilor, cari fac aceste băi este încă destul de mare.

Băile la hidroterapie au fost date zilnic de domni dr. Al. Brăescu, medic inspector al băilor și Benno Stenner, medic secundar la spitalul sf. Spiridon din Iași.

La doamne băile au fost date de d-ra doctorandă Rojnița.

Toți vizitatorii au fost deplin de mulțumiți de modul cum d-rii și-au îndeplinit datoria lor.

Venitul băilor Slănic, au întrecut cu mult anul acesta cifra veniturilor din anii trecuți.

„Daco-România“.

— Procesul de presă al lui V. Nițescu. —

Cluj, 12 Sept. În 10 Septembrie a. c. s'a debătut aici procesul de presă al lui Voicu Nițescu, distinsul tînăr universitar. Articolul incriminat a apărut în revista literară »Orizontul« încă în Decembrie 1906 sub titlul »Daco-România«. Articolul acesta e un studiu bazat pe date istorice. Ascușul articolului e îndreptat mai ales în contra șovinismului maghiar. »Suntem invinuiți, — zice Nițescu în articolul său incriminat — că noi am fi dușmanii acestei țări, că săpăm la temelii ei, căutăm s'o vindem, cum vând giambașii caii în târg și pe ruinele acestei țări străvechi, să în-

trioților, dar și consacrarea definitivă a științei apusane. Cu drept cuvânt dl D. A. Sturdza numea »Magnum Etymologicum« o lucrare unică în fleu său, care avea să cuprindă în sine »toată limba română în manifestările și formele ei istorice, populare și dialectale«, în care »fiecare cuvânt formează o monografie« și care trebuia să fie o mare »enciclopedie națională«, explicând toate manifestațiunile spiritului poporului nostru. Din gigantica operă concepută, Hașdeu n'a ajuns să intruzeze decât un fragment, dar sunt fragmente, cari prețuesc mai mult decât opere întregi. Un fragment ieșit din mâna lui Fidias poate lăsa în umbră miile de statui întregi ale altor sculptori.

Negreșit, în opera științifică a lui Hașdeu se pot afla scăderi. I s'a imputat de unii lipsa unei educațiuni științifice sistematice, s'au relevat de alții dispozițiile lui spre poezie, cari îl fac uneori să se avânte în lumea ispititoare dar primejdioasă a ipotezelor. Să nu uităm însă, după vorba dreaptă a lui Voltaire, că e un privilegiu al adevăratului geniu, și mai ales al genului care deschide o cale nouă, de a săvârși nepedepsit greșeli mari. Greșeli a făcut și Hașdeu, dar valoarea operei lui rămâne totuși atât de precumpănitoare, acțiunea ce această operă a exercitat și va mai exercita e atât de pătrunzătoare și de profundă încât, cu

toate defectele sale, ea va rămânea desigur, nu numai ca rodul cel mai de seamă al primăverii noastre științifice, dar ca unul din marile titluri de glorie ale neamului românesc.

Alături de acest bagaj științific, îndestulător spre a da nemurirea nu unuia singur ci mai multora, Hașdeu a găsit răgazul să lase în urmă și o operă literară, care, deși nu poate avea însemnătatea și trănicia celei științifice, poartă totuși pecetea acestui spirit original și superior. Temperament combativ, el n'a trăit retras în liniștea arhivelor și a bibliotecilor, ci, coborându-se în arena luptelor literare și politice, el a dat și a primit lovituri — dar pe când ale altora d'abia îl atingeau, ale lui pricinuiau răni ce nu se mai puteau închide. Polemist caustic și neiertător, Hașdeu își reducea adversarii la tăcere prin iscușința atacului și prin aceea ascuțime a ironiei, care tăia adânc și de moarte. O făcea însă fără de răutate, cu seninătatea omului, care își îndeplinește o datorie de conștiință. Din tot ce a scris, se desprinde o credință neșovăitoare în existența unei puteri superioare și conștiente și un optimism nobil care-l făcea să fie convins de bună-tatea firească a omului și de victoria finală a binelui. Această credință și acest optimism i-le-a întărit și mai mult cea mai groaznică lovitură ce-i rezerva soarta: moartea fiicei sale.

Retras în sihăstria dela Cămpina, în liniștea castelului-simbol, ilustrul bătrîn își petrecu ultimii ani ai vieții ca un mag știutor al tainelor nepătrunse de restul omenirii. Acolo l-a căutat moartea, l-a lovit mai întâiu fără să-l poată nărui, l-a înfrânt, în cele din urmă, deschizându-i calea eternității.

Pustnicul cu marea barbă albă a dispărut. La Academie se va mai căuta înzădar înfățișarea aceea par'că imaterială a moșneagului cu fața ironică și fină, cu ochii scânteietori d'asupra cărora lucea bolta largă a frunții.

Tăcerea solemnă a cimitirului Șerban-Vodă, Hașdeu o intruzează acum pentru ultima oară. În templul, pe care pietatea-i părintească l-a durat fiicei pierdute, acum vine să odihnească și dânsul, — în mormântul acela straniu dar înălțător, în care imaginația lui singulară a izbutit să intruzeze un vis »în marmură și în flori, în fier și în fluturi, în luminile artei și în lacrimile indiușătoare ale iubirei și eternei amintiri«.

De acum infinitul l-a cuprins și taina cea mare i-s'a desvăluit.

C. Banu.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, syenit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyszében, Déva și Bánpatak.

temeiem o altă țară, o împărăție valahă, care să cuprindă între hotarele ei pe toți cei de-o limbă și de-o lege cu noi, pe toți românii dela Nistru până la Tisa și care țară să se numească: Daco-România. Cislic și domn, civis și ministru, fițuică și gazetă, șoptesc, vorbesc și urlă, că noi suntem trădători de patrie și că gravităm înafară. În vinuirea aceasta și-a ajuns culmea, deci mai departe nu mai poate merge, fiindcă domniile acestei țări fac din ea armă furioasă, cu care ne dezbracă de ori ce drept, pe care noi în calitate de cetățeni credincioși ai acestei țări trebuie să-l avem, dacă nu vrem, să murim.

Iar după ce combale șovinismul, urmează:

»Poporul român a luptat și luptă pentru nevoile și sărăcia lui, pentru limbă și lege și pentru crearea și întărirea Ungariei democratice și în luptele acestea s'a oțălit, s'a întărit, iar energia și puterea lui de muncă și de viață e asigurată pe veci. Pentru Ungaria a luptat poporul român! Dovadă șiragul de războaie din trecut, în cari românul s'a luptat pătimaș pentru țara lui, pentru moșia lui și pentru regele!

»Suntem prietini cu Austria? Nu cu ea, ci cu domnitorii Austro-Ungariei. Am fost, fiindcă deia ei am avut diplomele leopoldine, pe cari însă domniile, dieta din Ardeal n'a vrut să le pună în praxă, dela ei am avut averile grănițerești. Inocențiu Micu Clain era bine văzut în sfatul ministerului împărătesc, Iosif al II-lea era prieten cu românii, a venit în mijlocul lor de două ori, i-a mângăiat și li-a dat drepturi, plăsoarea lui Horia a ascultat-o cu bunăvoință și i-a promis, că va vindeca toate relele, cari muncesc pe români, li a făcut școale, li-a șters iobăgia, a muștrat tirania domnilor, cari despoiau și chinuiau amar pe sârmanii români.

Aceste câteva extrase încriminate din articolul lung al dlui Nițescu dovedesc, că n'avem a face cu un articol de rând, ci cu un studiu istoric. De aici provine interesul mare pentru procesul dlui Nițescu. De procuror a fost delegat cel mai bun dintre procurorii din Cluj, dl dr. Frits. Băncile săle de pertractare erau fixite de public. Apărător a fost tinărul și energicul avocat dr. Ioan Giurgiu, care și de astădată a dat o dovadă despre talentul său oratoric și despre cunoștințele sale temeinice. E de laudat ținuta sinceră și bărbătească a dlui Nițescu, care și-a concredut apărarea exclusiv dlui dr. Giurgiu. S'a și întins o vie discuție între procuror și apărător, mai ales pe terenul istoric. Procurorul ne trase la îndoaială beneficiile și drepturile cari ni-le-am câștigat dela casa Habsburgilor, ne trase la îndoaială și loialitatea noastră față de dinastie. După zisele procurorului dr. Frits noi totdeauna am fost dușmani unguirilor și un element flămând după drepturi, cari nu ținem saș și măsurii în pretenziunile noastre față de unguri. »Instinctul de conservare nouă unguirilor ne dictează să fim reci față de elementul străin și să zdrobim și pustiim tot, ce-i rău și dușman nouă. Edificiul mareș al ideii de stat maghiar numai așa l putem clădi. Valahii cred, că dinastia de Habsburg le a fost credincioasă și loială valahilor și nu-și aduc aminte, că pe Horia chiar împăratul l-a zdrobit cu roata. Diploma leopoldină e lungă și lată dar pentru români nici o slovă nu-i în ea. Chiar și meșteșugul cetirii în poporul românesc prin catehismele calvinilor s'a propagat și nu prin catehismele și diplomele Habsburgilor catolici. Arată că acușșul articolului încriminat e îndreptat în contra hegemoniei ungurești și fiecare slovă e ură și venin pentru ideea de stat.

Apărătorul dr. Ioan Giurgiu aduse îndată contra-argumente. »A judecă drept și bine nu e lucru ușor — zice apărătorul. — A judecă calm e artă chiar. Pictorul sau sculptorul după imaginațiuni externe își face tabloul. Judecătorul e silit adeseori să și întregască cu lacune imaginare tabloul și să pătrundă până în rărunchii acuzatului ca să poată face cadrul tabloului ce noi adevăr și dreptate îl numim. Și dacă dvoastră, dlor jurați, veți cercă adevărul și dreptatea și veți pătrunde și adânci articolul încriminat și intenția bună a acuzatului, veți fi siliți să constatați că dl procuror a zugrăvit prea negru tabloul

Daco-României. Reflexiunile mele le voi face deci dintr'un punct de vedere mai înalt, căci eu am încă credință, că și în politică trebuie să existe morală.

Prin urmare voi vorbi cu dl procuror din vârf de deal și voi încunjură vâile murdare ale politice militante, unde razele dreptății nu prea străbat. Constat înainte de toate, că expresia Daco-României a devenit cuvânt de spaimă și de ciuhă pentru ideea de stat unitar-maghiar, iar pentru noi românii adevărat cuvânt de ocară, ce sistematic și tendențios se propagă în publicistica maghiară. Nu sunt în contra unui imperiu mare maghiar dupăcum și-l închipuește bunăoară Bek-sics. Dar asta nu-l veți zidi peste cadavrele noastre, deoarece suntem un popor tinăr și viguros încă și mai simțim o menire în lume.

După zisele lui Platon fiecare om cuminte zidește din materialul ce îl află mai aproape în jurul său.

Astfel și imperiul acesta mare, visat de diplomații maghiari va trebui să ne cuprindă și ocrotească și pe noi naționalități care altfel edificiu acesta nu va fi destul de puternic ca să reziste furtunilor din afară. Să nu uitate maghiarul vorba înțeleaptă alui Aristotele că și pietrele cele mari se clătina și rostogolesc dacă nu sunt și pietrele cele mărunte printre ele. Astfel și unguirii fără naționalități în constelația prezentă a Europei se vor rostogoli și vor pierde nimbul trănicioș și a influinței înafară, fără noi. Ungaria chiar și de sprijinul și simpatia României are lipsă. Asta a recunoscut-o și contele Andrássy, când ca ministru de externe în anul 1860-61 nu s'a opus unirii celor două principate românești: Muntenia cu Moldova.

Primejdia e iminentă nu din partea Daco-României ci din partea slavismului, germanismului, cari amenință cu peire statele balcanice.

Dl procuror însă în ciuda acestor adevăruri îl acuză de agitare pe dl Nițescu când pentru studiu-i serios și sincer ar trebui să-l premieze Academia maghiară. Așa se face asta prin țări străine și mi place a crede că libertatea cuvântului n'a pierit încă nici în Ungaria. Nu ne încătușă gândirile, căci nu aveți atâtea lanțuri câte gândiri bune și nobile avem noi.

Nu atacați nici casa Habsburgică, căci trebuie să-i fim toți devotați și recunoscători. Casa Habsburgică a restabilit pacea între diferiți voivozi ai Ardealului și a tăiat firul de emulare între pretenții maghiari, care emulare numai ruină aducea asupra Ungariei. Și dacă chiar urii casa Habsburgică, atunci lăsați-o nouă ca cel puțin noi să o iubim și nu ne puneți sub acuză pentru dinasticism, căci a iubi după părerea mea modestă este virtute și nu păcat.

Jurnalistica maghiară o învinuesc și eu în prima linie pentru ura artificial propagată zilnic contra naționalităților. Bărbații de stat maghiari, și încă de seamă și azi susțin că jurnalistica maghiară constă dintr'o pleiadă de refugiați, cari neavând pregătire, în alte cariere nu se fericesc. Aceștia apoi fac și făuresc politica militantă a Ungariei prin ziare. Nu e mirare deci dacă acuzatul Nițescu sub presiunea acestor învinuiri tendențioase, aduse românilor în gazetele ungurești, a răspuns în românește. Răspunsul lui e adevărat protest și fără să fac istorie protestez și eu în numele adevărului, a dreptății și a păcii interne din Ungaria încontra urii propagate în jurnalistica maghiară și cer în numele acestei troițe achitarea acuzatului.

În urma discursului de apărare alui dr. Ioan Giurgiu, jurații să păreau că s'au înmuiat.

Întrebat fiind acuzatul Nițescu de prezidentul baronul Rudnyánszky, că are încă ceva de spus întru apărarea sa, acuzatul răspunde respicat și cam îndârjit: »Nu cer milă, ci cer dreptate dela on. curte cu jurați și mă rog să judecați dupăcum și simțiți.

Curtea cu jurați ca să nu desmintă simțirile sale patriotice retrăgându-se a adus verdictul afirmativ aflându-l vinovat pe acuzat în delictul de agitare. În urma verdictului curții cu jurați tribunalul l-a osândit pe V. Nițescu la 8 zile temniță de stat și 40 cor. amendă în bani.

Sentița a produs senzație și în gazetele ungurești căci așa o pedeapsă minimală în delict de agitație față de români încă nu s'a mai pomenit.

Raportorul.

Dela frați.

Din Bucovina.

Privitor la situația românilor din Bucovina iată ce scrie »Apăr. națională« din Cernăuț într'un număr recent:

Preoțimea noastră e suspionată ca iridentistă, e trasă pe sfoară în toate afacerile, ce le are la vre-o autoritate și e privită ca cel mai mare dușman al celorlalte confesiuni, cu toate că știut este de toată ființa că preoțime mai pașnică și mai tolerantă ca cea română nu există.

Fondurile și averile, cari sunt menite pentru promovarea scopurilor culturale românești și confesionale gr. or. sunt conduse și chivernisite de străini de lege și întrebunțate adese și pentru alte confesiuni, după cum documentează și faptul, că anii trecuți mănăstiri catolice au primit lemne din pădurile fondului gr. or., pe când instituttele noastre au fost refuzate.

Școlile noastre populare sunt neglijate de tot, pe când în toate comunele rutene, până și în cătunuri, afli școli de mai multe clase, în districtele românești afli comune mari ca Românești, Gaureni, Racova ș. m. a. în cari cu toate sforțările, până astăzi nici o școală de o clasă nu s'a înființat.

De ani de zile cerem schimbarea planului de instrucțiune la pedagogiul din Cernăuț din cauza, că actualul plan e cu totul insuficient, de unde urmează, că nefiind învățătorii preparați, cum s'ar cuveni pentru starea lor atât de grea și responsabilă, și rezultatul ce-i obțin ei la elevii școlilor populare este insuficient și numărul analfabeților astăzi e mai că egal cu cel de înainte de 10 ani.

Dar cererea asta e pusă ad acta. La predarea instrucțiunii prin comune mixte limba românească e bagatelizată cu totul și posturi de învățători români sunt ocupate cu străini, cari nici habar n'au să predeie limba românească.

Până chiar și statistica e falsificată în favorul rutenilor; dovadă, »Lexiconul comunelor din Bucovina«, edat de curând de comisiunea centrală de statistică din Viena, în care populațiunea comunelor ca Cucurmare, Banila-moldovenească etc. comune cu populațiune jumătate românească și jumătate rutenă, e indusă ca populațiune mai că curat rutenă și numărul românilor disparent.

Pentru ruteni se face foarte mult, pentru nemți totu!, iar pentru români nimic.

Gimnaziul ultraquist din Câmpulung, pe care ni-l'a fost hărăzit, cu o mână guvernul central din Viena ni l-a dat, ca să ne astupe gurile și ochii, iar cu alta mână ni l-a luat.

În schimb însă rutenilor voește să le mai deie o școală medie, un gimnaziu și la Vijnița, cu toate că știe prea bine că gimnaziul ruten din Coțman e mai mult pentru rutenii din Galiția, decât pentru cei din Bucovina, căci în acest institut din 400 elevi au fost în anul expirat 378 din Galiția și restul de — 22 — scrie douăzeci și doi, din Bucovina.

Mișcarea culturală.

Dr. G. Tripon și dr. V. Onișor, unul prezident, cestalalt secretar al comitetului aranjator al serbărilor din Bistrița, adresează prin »Revista Bistriței« un cald apel către publicul românesc, îndemnând la participare, ca astfel adunarea generală a Asociațiunii ce se va ține acolo la 21 și 22 c. să aibă rezultatul dorit.

Sperăm că apelul va și aveă cuvenita ascultare.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târgululă să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

Felicitări lui dr. Vasile Lucaciu.

Filiaș. Felicitare pentru alegerea Voastră! — Nicolae și Zoe Mandrea.

Moroeni. Primiți vă rog din parte mi felicitări pentru grandioasa învingere dela Beiuș! Această învingere epocală a făcut să tresar de fericire, văzând că poporul românesc a început să devie conștii de forța ce o reprezintă, chiar și în cele mai expuse locuri, iar un ilustru luptător național a ajuns la forul, unde mai mult ne va putea apăra și restabilii drepturile noastre călcate în picioare. Trăiască dr. Vasile Lucaciu! Trăiască partidul național! Trăiască Bihorul redeșteptat! Salutându-vă cu deosebită stimă, doresc a vă revedea în parlamentul unguresc! — Ioachim Ciurea stud. în drept și fost corteș la alegerea din Lăpușul-unguresc.

Stoileni. În sfânta zi de Ad. născ. de D-zeu m'a învrednicit Dumnezeu și pe mine să cetesc în »M-g«, că Claritatea Voastră sunteți ales la Beiuș. Preoteasa n'a știut de grabă ce să zică (făcând cruce) »Dă-i Doamne după cuget!« Eu am cântat: »D-ne Doamne«. — Devotat Alexiu Latiș, paroh.

Galați. Da, român ești în putere, și românii'n veci nu pier! — Horațiu M. Pineles.

Ploiești. Fabrica »Vega«. Prea sf. Părinte! Izolarea relativă în care mă aflu, — fabrica fiind afară din oraș — și prin urmare imposibilitatea de a avea jurnalele mai curând, m'a împiedecat a afla la timp îmbucurătoarea știre a reușitei d-voastră, așa încât nu v'am putut felicita telegrafic. Dacă însă felicitările mele sosesc cam târziu, nu mai puțin ele sunt pline de sinceritate, și pornite dintr'un profund entuziasm! De altfel sunt sigur, că nu există român, care să nu simtă la fel, cu toții salutăm în triumful d-voastră izbânda cauzei românești, și inimile ni-se umplu de speranță pentru viitorul neamului capabil de atâtea sacrificii! Încă odată Prea stimate părinte, primiți felicitările mele, și cele mai sincere urări de sănătate și viață lungă plină de noi succese! — Dr. C. Zamfirescu, chimist.

Craiova. Iubite frate. Ai avut o izbândă mare care ne-a umplut de bucurie sufletul, ai câștigat o biruință, cu care ne mândrim toți câți vorbim românește dela Tisa până la Marea-Neagră, și victoria d-tale e cu atât mai strălucită, cu cât dușmanii neamului românesc au întrebunțat toate armele nedemne de un popor liber, toate mijloacele etc. Izbânda d-tale este izbânda neamului românesc și eu te felicit cu toată căldura, cu toată dragostea inimei mele! etc. Urmează șire frumoase de un adânc înțeles. — Dr. Drăgescu.

Din străinătate.

Despre independența Bulgariei s'ar fi exprimat regele nostru cu prilejul vizitei la Ischl a regelui Eduard al Angliei, că ar fi timpul suprem, ca Turcia să recunoască independența Bulgariei și ca principele bulgar să fie ridicat la rangul de rege. La desbaterea chestiilor balcanice regele nostru a părtinit cu atâtea căldură interesele principelui Ferdinand al Bulgariei, încât și regele Eduard s'a arătat învoit, să-și dea sprijinul la ajungerea scopului principelui bulgar.

Atentat contra țarului. Din Helsingfors se anunță că accidentul yactului »Standard« nu este o întâmplare, ci se datorește unui atentat contra familiei țarului.

S'a constatat că atentatul acesta fusese plănuț cu câteva zile mai înainte.

S'au făcut mai multe arestări între marinarii vasului. A fost arestat și un pilot anume Brunkwirt. Acesta este un pilot finlandez și avea pe seama sa conducerea yactului imperial în apele finlandeze.

Avariile cauzate vasului sunt foarte mari.

Inceperea alegerilor din Rusia. Sâmbătă s'au început alegerile pentru dumă. La 22 Septembrie vor avea loc alegerile de delegați ai muncitorilor, țăranilor și micilor proprietari, în guvernamentul Petersburgului.

Numărul alegătorilor a fost pretutindeni redus simțitor. În unele guvernamele acest număr s'a redus cu 18 la sută.

Toate partidele desfășură o activitate foarte mare. Presiunile guvernului pentru a influența aceste alegeri sunt colosale.

Alegerile vor fi conduse de ajutorul ministrului de interne Crihanovski.

Din Bihor.

Adunare poporală.

În comuna Sitelec (Székelytelek) de lângă Oradea-mare se va țineă Duminecă în 22 l. c. o *adunare poporală*, la care sunt chemați toți ceice se interesează pentru cauza națională. Din Oradea-mare vor participa mai mulți membri ai inteligenței.

A doua întrunire a meseriașilor români din Arad.

Aseară la ceasurile 8 s'a ținut a doua întrunire a meseriașilor români din loc, în restaurantul dlui Pașca, fiind de față un foarte frumos număr de doamne, domnișoare, domni din inteligența locală și un număr de meseriași și comercianți cu mult mai mare, decât la întâia întrunire. Succesul întrunirii a fost cât se poate de însuflețitor.

Mai întâiu ia cuvântul dl dr. Dionisie Stoica și, față cu svonorile neîntemeiate, că prin mișcarea pornită s'ar urmări alte scopuri, concretizează programul de muncă în cuvintele: *distracție, instrucție și ajutor împrumutat*. În chipul acesta se precizează felul cum are să se facă început *vieței sociale* a meseriașilor și *propășirii culturale* a lor.

Distracția o va face *corul*, care funcționează deja, *declamările și teatrul*. Cu distracția este strâns legată *instrucția*. În special pentru instrucție vor fi *coferențele și bibliotecă*, care va sta la dispoziția membrilor asociației meseriașilor. În felul acesta meseriașii își vor însuși o limbă frumoasă românească și noțiuni de cultură în limba maternă.

Ajutorul împrumutat îl înțelege dl dr. Stoica în următorul chip: După ce se vor grupă toți meseriașii români din loc și se vor solidariza se vor găsi mijloacele, ca publicul românesc din loc să ia cunoștință despre ei și să-și sprijinească. În acelaș timp se va propaga tot mai mult în țărănime *gustul de a îmbrățișa meseriile*, iar asociația se va îngrijii de plasarea ucenicilor și de ajutorarea lor.

Iar pentru a pune la cale și pentru a se putea executa acest *program de muncă*, d-nul dr. Stoica propune constituirea asociației.

Vorbirea dlui dr. Stoica a fost primită cu multe aplauze, iar propunerea primită cu însuflețire.

Vorbește apoi dl Emanuil Epescu în termeni foarte frumoși despre cultura românească, națională. Considerațiunile politice nu ne privesc. Scopul nostru este să ne instruăm și să aducem în mijlocul nostru și *țărănimea* care este lăsată aproape de capul ei. La propunerea dlui Epescu, *comitetul* se compune în următorul chip:

Președinte: Iustin Olariu,

Vicepreședinte: Emanuil Epescu,

Secretar: dr. Dionisie Stoica,

Membrii în comitet: Cornel Lazar, diacon, Ioan Costa, profesor, Iosif Moldovan, director școlar, învățătorii Nicolae Ștefu, și Ioan Vancu, George Nichin, proprietarul »Tribunei«, Petru Simțion, Petru Tapoș, Radu Ursu, Vicențiu Stoicu, George Terean, Silvestru Gruția, Nicolae Iosif, Petru Ungurean, funcționar, Mihail Miloș,

Mihail Ursu, Sava Pascu, Maximilian Dopp, George Susan, N. Tomi, Andrei Vașian, Vasile Maniu, Leon Muntean, George Scorțar, Ioan Pitar și George Niga.

Nou alesul președinte, dl Iustin Olariu, mulțumește celor prezenți pentru încrederea pusă în dânsul, promite, că va lucra cât îi va sta în putință, îi roagă însă pe toți cei de față să stăruie în cercul cunoștințelor lor, ca să se grupeze cât mai mulți în jurul steagului ridicat, căci dacă comitetul nu va avea sprijinul necesar din partea membrilor, atunci toate vor fi zadarnice, nu se va dovedi nici un rezultat. Dacă însă ne vom solidariza cu toții, atunci vom putea preinde publicului românesc, să ne sprijinească. Cuvintele domnului Olariu au fost primite cu însuflețire.

Cu multă căldură a vorbit dl învățător Ioan Vancu despre unire, solidaritate și dragoste de neam. Își ridică cuvântul cu energie împotriva separatismului și a deosebirilor de clasă. Se bucură deosebit de mult de acțiunea pornită — a cărei nevoie se simte și de 30 ani — și pune la inima fiecăruia, că dacă s'au angajat la muncă să și muncească, ca să nu fie numai foc de paie însuflețirea de acum. Dacă aiții nu fac începutul vieții sociale în Arad, să-l facă meseriașii și deo D-zeu să le succedă lor de-a face legătura de unire între așa zisele clase românești, așa, ca să nu mai existe diferențe sociale, ci una să fim cu toții, căci de un sânge suntem, din o obârșie ne tragem cu toții. Închină în nădejdea realizării acestei armonii și solidarități. Cuvintele dlui Vancu au aflat răsunet în inimile celor prezenți.

Dispoziția și animația a fost cât se poate de excelentă. S'au cântat mai multe cântări, ne-a delectat de asemenea un taraf de lăutari, iar pe urmă s'a încins o horă mândră românească, care a ținut până pela orele 12.

S'a hotărât ținerea proximei întruniri în Casa Națională Dumineca viitoare la 8 ore seara. Cu acest prilej se va țineă cea dintâi conferință și va cânta corul meseriașilor, sub conducerea dlui N. Ștefu. După cor și conferință va fi dans.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Septembrie n. 1907.

— **Amicii și abonații noștri sunt cu stăruință rugați să binevoiască a-și achita prețul abonamentului. Se apropie deja ultimul pătrar de an și unii n'au achitat nici cvartalul ce se încheie. Avizăm că vom fi siliți a sistă trimiterea ziarului, celorce nu se vor grăbi să achite ce datoresc!**

— **Vaida**, energicul deputat român, pe care haimanalele kossuthiste au crezut că l-au dat gata scoțându-l din parlament, iar le face patrioților grije. Tipă cu toții, dar mai ales fițuicele patriotice din Cluj, că Vaida iar — unelțește contra patriei. Au aflat adică spionii, că Vaida e în Viena, unde are dese întâlniri cu baibații de stat și pune la cale o mare — conspirațiune: să-i grupeze la un loc pe toți deputații nemaghiari din dietă.

De-ar da D-zeu! Tipetele patriotice sunt o dovadă că astfel s'ar lovi cuiul în cap.

— **Prigonirea unui brav învățător român.** Ziarele ungurești din toată țara strigă foc și pară împotriva bravului învățător D. Popovici din Cuvin, care apărându-și cu credință școala și biserica, a atras asupra-și disgrația domnilor din administrația politică și a ajuns astfel improcusuat. Mai trist e, că notarul român din loc, Monția, este și el adversar al învățătorului. Nu se gândește că prin aversiunea sa personală față de învățător slăbește însăși școala română, căreia Popovici îi servește cu inteligență și devotament.

— **La Ciclova română** senatul comunei a hotărât, cu toate voturile, că de Sâmbătă seara până Lunia dimineața toate birturile să stea închise, și în Dumineci și la zile mari să nu se prindă nici boii la jug. Ce măsură salutară, mai ales în satul, unde s'a dovedit că mai mult la

sărbători s'au întâmplat atâtea crime. Să vedem care comună va urma mai întâi acestui exemplu laudabil. »Progresul«

— **Un socialist, chinuit de jandarmi.** Cetim în »Népszava« următoarele: Jandarmii din Antalalva (comit. Torontal) au prins în 5 Sept. m. c. pe muncitorul Kukucska Márton din Lajosfalva, care e conducătorul socialiștilor de acolo. Muncitorul n'a avut nici o vină pentru ce să fie deținut, dar jandarmii erau stăpâniți de cea mai mare ură față de Kukucska. L-au dus într-o odaie a casei comunale, unde s'au pus să-l chinuie. După ce au astupat ferestrele și au închis ușa, i-au ferecat mâinile cu un ștreang și l-au legat de grindă. Jandarmii au început să-l lovească apoi groaznic strigându-i:

— Tu căne, rămâi și pe mai departe socialist? Nefericitul om a răspuns numai cu gemete, cari s'au auzit și de afară. După chinuirea asta animalică l-au făcut scăpat și Kukucska de jumătate mort s'a tras într-o holdă cu cucuruz, unde a stat trei zile. Jandarmii l-au făcut atent, că dacă va spune despre cele ce i-au făcut, îl vor omori, căci — zic ei — așa le a dat porunca pretorele.

— **Intrunire colegială.** »Foaia Diecezană« scrie: Preoții, cari au absolvat teologia din Caransebeș în anul 1882, după 25 de ani dela absolvare s'au întrunit în Caransebeș. Cu această ocaziune s'au făcut rugăciuni de mulțumire în catedrala din loc și parastas pentru fericitul episcop Ioan Popasu, pentru profesorii repositivi: protopresbiterul David Târfaoagă, Nicolae Oăină și Lazar Verlan. Rugăciunea de mulțumire a fost celebrată de I. P. C. S. părintele protosincel dr. Iosif Tr. Badescu, P. O. D. protoprezbiter Andrei Ghidiu, preoții Nicolae Cornean din Apadia, Ioan Ionescu din Jebel și asesorul consistorial Spiridon Șandru; iar parastașul s'a săvârșit de părintele protosincel, părintele protopop și părintele Șandru. Dintre absolvenți sunt în viață 9 inși: Nicolae Cornean (Apadia), G. Tătucu (Iablanița), Sim. Luca (Iladia), Ioan Ionescu (Jebel), Ștefan Popa (Seleuș), Luca Lazarescu (Ferendia), Teodor Muntean (Delinești), Silviu Colojoară (Denta) și Alexiu Toader (Ciudanovița). — Într-o sală a hotelului Lichtneckert a fost masă comună, la care s'a toastat pentru P. S. Sa episcopul Nicolae, căruia i-s'a trimis și o telegramă de aderență la Băile-Herculane, pentru I. P. C. Sa părintele arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta, ca fost director și profesor, pentru părintele protopop Ghidiu și pentru părintele G. Petrescu ca foști profesori, pentru părintele protosincel și pentru părintele Șandru. Pentru absolvenții rămași în viață a toastat părintele protopop Ghidiu.

— **Societatea corală »Carmen«** din București va sosi la Cernăuț, Luni în 16 l. c. la orele 1 și jum. în gara »grădina publică«, petrecută fiind dela frontiera Bucovinei de o deputațiune a »Armoniei«. La gară »Carmen« va fi întâmpinată de membrii »Armoniei« și de publicul românesc. Marți la orele 8 seara va avea loc în grădina »Palatului național« o întrunire a societății »Carmen« și a publicului românesc din oraș și țară, care e invitat de a participa, în semn de stimă și recunoștință pentru societatea »Carmen« și distinsul ei conducător, în număr cât se poate de mare atât la gară cât și la întrunirea de Marți seara. Iar noi — scrie »Apărarea« — amintindu-ne de primirea atât de cordială, de care s'au bucurat bucovinenii cu un an în urmă cu ocazia expoziției din București și de zilele frumoase petrecute în regat, le zicem surorilor și fraților bucureșteni un călduros bine ați venit pe pământul marelui Ștefan.

— **»Carmen« în Suceava.** Reuniunea de cântare »Ciprian Porumbescu« în Suceava invită la concertul dat de societatea corală »Carmen« din București Joi în 19 Septembrie 1907 n. în sala de gimnastică sub direcțiunea dlui D. G. Kiriac, prof. la conservatorul din București.

— **Arhiducele Augustin de Coburg-Gotha** a decedat Sâmbătă la orele 11 a. m.

— **Defraudantul dela Orăștie,** Schuller a fost operat. Medicii i-au scos amândouă gloanțele din cap. Starea lui e gravă, dar nu e periculoasă.

— **Un băiat părăsit.** La pretura din Borosbeș se află un băiat cam în vârstă de 11—12 ani, care a fost găsit în pădurea comunei Moineasa (comit. Arad). Băiatul se pare a fi trăit în

singurătatea pădurei vre-o 2—3 săptămâni și e curios, căci orice întrebare i-se pune răspunde repetând cuvintele celui care îl întreabă. Din cauza aceasta pretura se află în mare încurcă, fiindcă băiatul nu spune nici al cui e nici de unde e. Pretura a emis o curantă pentru încunoștințarea părinților băiatului, dacă-i are, sau altcineva care-l cunoaște. Pretura a raportat despre acest caz și viceșpanului, care dispus aducerea băiatului în asilul de copii din Arad, dacă în timpul cel mai scurt nu se va afla al cui este.

— **Logodne.** Ni se anunță logodna d-soarei Livia Câmpianu cu dl Petru Liuba, forestier, și a d-soarei Ana Câmpianu, Prigor cu dl George Grecu, licențiat în drept în București. Multe felicitări!

— **Un jubileu** Cetim în »Progresul« următoarele: La Ticvanul-mare corul românesc, de renume, »Armonia« și-a serbat Duminecă jubileul de 25 ani. La festival învățătorul Iuliu Birou neobositul dirigent, a ținut cu folos și o frumoasă disertație. Din prilejul acestor sărbători au primit semne de distincție toți dirigenții corurilor, ce au cooperat la jubileu, între cari de rândul acesta a ieșit de-asupra corul din Cacova. Au mai primit medalii: inimosul președinte al corului Nicolae Beloane și un alt membru valoros Toma Stanca, prietinu din vecini. Ni-se raportează, că totul a mers bine. La concertul de încheiere al zilei a participat foarte multă lume. Mai puțini însă la masa dată în »Grădina Băbeșic«, din cauză că o bună parte a oaspeților erau găzduiți pe la particulari. Dealtfel însuflețire până și în colibele satului ăstuia falnic, ce împodobește întreaga Valea Carașului.

— **† Temistocle cav. de Grecul.** Maiorul i. r. dela reg. 64 de infanterie Temistocle cav. de Grecul a fost răpus de moartea nemiloasă după o muncă serioasă pe altarul patriei sale, în vârsta de 66 ani.

Cu el a dispărut iarăși o figură marcantă din poporul nostru românesc, o figură cunoscută la întreaga Bucovină.

Maiorul Grecul s'a născut la 11 Iunie 1841 în Cernăuț din părinți români. După terminarea studiilor sale gimnaziale și trecerea examenului de maturitate, tânărul Temistocle se dedică la universitatea din Viena studiilor iuris-prudenției; dar văzând că pentru cariera juridică nu are nici o aplicare, părăsi universitatea și se înrolă în 1864 în armată și a zime la reg. de inf. Nr. 50, care se afla pe atunci sub comanda colonelului Popp în Treviso.

În April 1866 fu denumit cadet, iar la 1 Maiu același an avansat la rangul de sublocotenent. În 24 Iunie a luat parte la lupta dela Custoza și veni după încheierea păcii cu regimentul său în garnizona la Kaiser-Ebersdorf lângă Viena.

În 1869 fu transferat la regimentul Nr. 41 unde a petrecut prin diferite garnisoane până la avansarea sa la gradul de maior.

Cu avansarea sa la acest grad, în 1892 fu transferat la regimentul Nr. 64 staționat în Abrud. În 1894 simțindu-se prin purtarea unor superiori ai săi (din cauza ținutei sale naționale) jignit, decise a se retrage din serviciul activ și se așază ca pensionist în orașul său natal.

Maiorul Grecul este cunoscut publicului românesc și ca scriitor. A scris o carte »Din viața militară«, valoroasă. A scris și în coloanele »Tribunei«.

— **Contesa Montignoso,** fosta soție a actualului rege al Saxoniei, care a fugit dela curte cu profesorul Giron, înainte de asta cu 4 ani, vrea să se căsătorească din nou cu artistul Toselli. În caz de căsătorie curtea va pretinde dela contesă extradarea princesei Monica, care se află la ea. Totodată contesa ar pierde și apanagiul de 36.000 mărci, ce-l primește pe fiecare an, dar curtea a abzis de dreptul acesta. Toselli, care a fost instructorul în piano al contesei, a trimis o declarație ziarelor din Drezda, în care desminte știrea căsătoriei lui cu contesa Montignoso.

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **Nu mai e păr cărunț** — »Regulatorul de păr« ai lui Fr. Radda dă părului cărunț de pe cap și barbă cu-

loarea naturală: blondă, brunetă, brunetă închis sau neagră. Este un praparat foarte sigur și nesticăcios, care nu vopsește nici pielea, nici albiturile.

Folosirea acestui neasemănat preparat e nu se poate mai simplă: cu pieptenul muiat în fluidul acesta nesticăcios se va atinge zilnic ca și cu un oleu perii pe cap și aceasta se va continua până când părul va câștiga culoarea naturală. Acest »Regulator de păr« este a nu se confunda cu alta preparate pentru păr de felul acesta. E de 25 de ani în circulație. Nenumărate recunoștințe, dovedesc succesul splendid obținut. Prețul: 1 sticlă: 2 cor. O sticlă de probă: 1 cor. Se vinde la: Friedrich Radda, apothecar în Pâncsova. Magazin la: Iozef v. Török, în Buda-pesta. Király-utca.

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de viorele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuințeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 14 Sept. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâușpe Oct. 1907 (100 klg.)	22.94—22.96
Secară pe Oct. 1907	19.46—19.48
Ovăs pe Oct.	16.36—16.38
Cucuruz pe Mai 1908	13.94—13.96

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Octomb. 1907	22.80—22.82
Secară pe Oct. 1907	19.36—19.38
Ovăs pe Oct.	16.38—16.42
Cucuruz pe Sept. 1907	13.80—13.82

De Tisa — — — —	21 K. 35—23 K. 30 fil.
Din comitatul Albei —	21 » 85—22 » 80 »
De Pesta — — — —	21 » 55—23 » — »
Bănățenesc — — — —	» — — — — » — »
De Bacica — — — —	21 » 35—23 » 30 »
Săcară — — — —	18 » 95—19 » 25 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 85—16 » 05 »
» de cvalitatea II —	15 » 65—15 » 85 »
Ovăs » » I —	16 » 65—16 » 80 »
» » » II —	16 » 15—16 » 50 »
Cucuruz vechiu —	» — — — — » — »
» nou —	13 » 60—13 » 80 »

Poșta Redacției.

Amic în Fofeldea. Se vor publica pe rând. La Bistrița am delegat pe dl S. Dan.

Poșta Administrației.

G. Garoiu, Furdia. Am primit 20 cor. Mai aveți de plătit 3 cor. pe 1907.

BIBLIOGRAFIE.

— **Abcdar ilustrat** scris după metoda cuvintelor normale de Iuliu Vuia, a apărut zilele aceste în tipografia diecezană din Arad. Prețul 40 fileri.

— **»Cantorul bisericesc«**, opul dlui George Bujigan, zilele acestea a ieșit de sub tipar.

Opul e foarte voluminos și e neîntrecut în literatura bisericască, atât ca cuprins cât și ca aranjare. Abonamente nu se mai pot face, deoarece opul e complet și conspectul tipărit.

Ceice doresc a-l avea să se adreseze autorului în Deliblat (Temesm.)

Prețul unui exemplar broșat 10 cor., legat în pânză frumos aurit 12 cor., legătură de lux în piele 16 cor. La comanda de 5 exemplare 10% rabat.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichiu.

Commis

bineverzat în bransa de spețerie
se acceptază până la 1 Octomvrie la
„SEVERINEANA“
societate comercială pe acții
in Caransebeș.

Prima Societate de Credit Funciar
Român din București.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 28 Septembrie stil vechiu a. c., urmează a se ține licitație prin oferte închise și fără drept de supralicitare la sediul acestei Societăți, strada Colței Nr. 27, București, pentru vânzarea de veci a moșiei PISCUL RUSULUI din comuna Dagăfa, județul Roman.

Întinderea totală a acestei moșii este aproximativ de 174 fălci, din care ca 76 fălci pădure, restul arătură, fânețe și imașuri.

Licitația va începe dela suma de lei 66,000.—. Garanția cerută la licitație este de 5,000.— lei în scrisuri funciare rurale.

Condițiunile speciale pentru vânzarea acestei moșii se pot vedea la sediul Societății în orice zi de lucru între orele 11 a. m. până la 6 p. m. Ele fac parte integrantă din contract.

Ofertele trebuiesc făcute pe formularele date de Societate, la care se găsesc alăturate condițiunile speciale de vânzare.

Vânzarea rămâne definitivă numai după aprobarea Consiliului de Administrație.

Direcțiunea.

Economisește multă

oboseală, timp și lemne

fiecare menajeră care spală rufele cu

pravul de săpun
pentru spălat

arătat de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

Stefan Knezevits, Temesvár

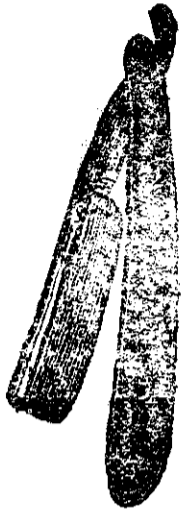
Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

Tejnor János

Timișoara-Fabric, str. Andrassy 18.

P. T.

După 25 ani de activitate la firma Karl Koch, im permit a aduce la cunoștință, cumcă m'am stabilitat însumi sub firma susnumită.

Recomand numai fabricate de clasa primă ca: **cuțite de buzunar, briciuri de ras, foarfeci de oțel, instrumente chirurgice, tacămurii, unelte de grădină, bantage; legături la curarea morburilor se efectuește prin oameni experți. Ciorapi de gumi, specialist pentru mâni artistice, picioare și alte aparate ortopedice, preservative, ascuțiri, reparaturi, nichelări se efectueșc garanție de oameni experți.**

TEJNOR JÁNOS,
instrumentar chirurgic,
cuțitar și convacar absolvent.

Cel mai sigur medicament contra tusei, răceleii și răgușeleii este

zăharul lui RETHY

o ce se capătă în ori-care farmacie. o o

Prețul unui borcan 60 fil. Săseceară numai zahă lui Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ porto cu tot. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Pregărutotil RETHY BÉLA farmacist, Békécsaba

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

Almanahul „Petru Maior“	Cor. 4.—
„La Roma“ de I. Russu-Șirianu	„ 2.—
„Stropi de roană“	„ 1.—
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1-50
„Amicul Poporului“ Titu Vuculescu	„ 1.—
Popescu. „Petru Cazaucul“	„ 1-60
Chendi: „Ioan Botezătorul“	„ 1.—
Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“	Cor. 1.—
Slavici: „Vatra părăsită“	„ 1-50
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“	„ 5-20
Ardeleanu: „Buchetul meu“	„ 1.—
dttto „Lupta pentru drept“	„ 2.—
dttto „Judecătorii cu jurații“	„ —80
Pușcariu: „Juvenilia“	„ 1-60
Maneguțiu: „Reunirea Românilor“	„ 4.—
Păcățianu: „Principiile politice“	„ 2.—
dttto „Libertatea“	„ 2.—
„Monografia Brașovului“	„ 4.—

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

„Musa someșană“	Cor.—30
N. Iorga: „Călătorii în Rusia“	„ —40
Cunțan: „Poezii“	„ 1.—
Zianu: „Potpouri“	„ 1.—
Lăpădat: „Conferințe“	„ —20
„Școlarul Declamator“	„ —50
„Biblioteca Noastră“ nr.ii 3—4, 5, 7, 8—9, 10, 11—12, 13, 14, 15—17 nrul	„ —28
Bibl. „Bunul Econom“ Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 nrul	„ —30
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	„ 1.—
„Telegrama“ frază în 3 acte	„ —30
(3 fil. porto).	
„Nuvele“ do Emil Zola	„ —40

— La fiecare carte să se adauge 5 fil. porto. —

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice

bănci igienice de școală
și mobilarea locuințelor, hotelor, spitalelor și a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se liferează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda
Brassó, Fekete-utca 33. sz.

Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Slănină maghiară de prima calitate afumată, sărată, grosesă și albă ca zăpada. Se manipulează curat, igienic. Greutatea unei părți e dela 35 până la 70 Kilograme. E foarte bună pentru servitorime de țară, muncitori, secerători și la tot felul de lucrători. Prețurile sunt foarte moderate. — Afară de aceasta:

Cărbuni pentru treeraț, oleiu și unsoare de mașină.

Cânepă de prima calitate și sacuri și pânze foarte bune. **Oleiu** de trăsuri.

Gunoiu artificial pentru îngunoirea terenului de toamnă. **Materie** de zidire.

Sare, sare de vite în presă și formă de praț.

Teate acestea sunt spre cimpărare la

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet — în Arad.

Și membrii cari nu iau parte din reuniune, vor fi servți în modul cel mai bun pe lângă prețurile cele mai moderate.

GEORG DÉCSI

măiestru de instrumente muzicale Sibiu

str. Ocenei Nr. 10.

Magazin de tot felul de instrumente muzicale, depozit bogat de cele mai bune coarde.

Primește și execută prompt tot felul de comande din provincie, precum rcpareză bine și ieftin orice luerare ce aparține acestei ramuri.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti
Temesvár-Józsefváros, Uri-utcza nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acopereminte pentru altar și obiecte pentru biserici de ritul ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în execuție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

Fritz Berger

LUGOS

Liferează

parchete de toate soiurile

de **stejar și fag**

și tot felul

de articole de lemnărie

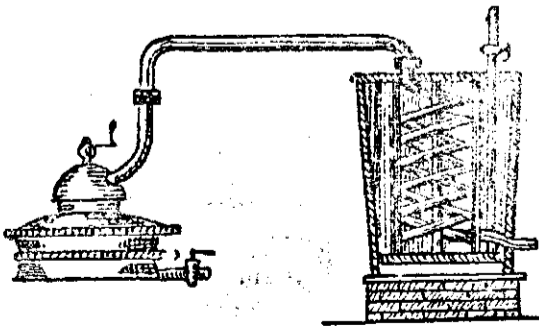
precum

și lemne pentru ars

de diferite soiuri.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comanda mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Ransburg M.

și Fiul

neguțători de struguri
și cultivători de vin,

Arad, str. Zrinyi nr. 4a.

Iși recomandă

vinurile cele mai bune

Vin alb

de Măderat și Mocrea.

Vin roșu de Miniș

și alte

Vinuri de dessert,

în butoaie și sticle.

În sezonul fructelor, asemenea ca doftorie pentru anemici recomandăm

vinul nostru vechi roșu
de Miniș

care având conținut de »csersav« sunt de un efect admirabil.

Cu espediare locală de casă recomandăm minunatele noastre

vinuri de masă

în sticle de câte 1 litră, fără sticlă 70% fil.

Telefon 323.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.